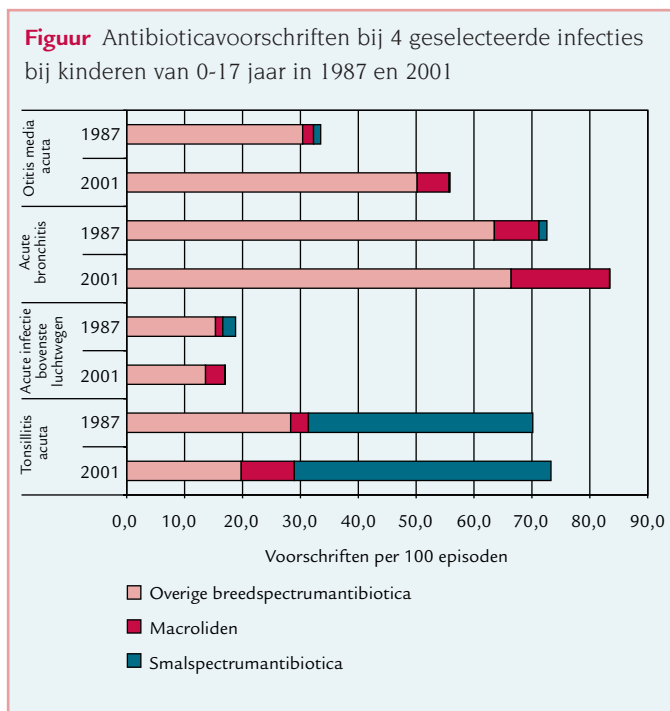

Antibiotica voor kinderen: verschillen tussen 1987 en 2001

Hanneke Otters, Lea Jabaaij

Vergeleken met andere Europese landen zijn Nederlandse huisartsen terughoudend in het voorschrijven van antibiotica. Maar er zijn ontwikkelingen die tot nadenken stemmen. Zo kiezen huisartsen vaker voor een macrolide, een middel dat zelden is geïndiceerd in de eerste lijn.

Voor 1 op de 8 aandoeningen waarvoor kinderen tussen 0 en 17 jaar bij de huisarts komen, schrijft de huisarts antibiotica voor in 2001 en dit was in 1987 ook al zo. De helft van de antibioticarecepten is bestemd voor otitis media acuta, tonsillitis, acute bronchitis en bovenste-luchtweginfecties. Ook daarin is tussen 1987 en 2001 (respectievelijk 51% en 46% van alle antibioticaprescripties bij kinderen) weinig veranderd.

Wel zien we verschuivingen in voorschrijfbeleid bij de 4 genoemde infecties. Een kind bij wie de huisarts de diagnose otitis media acuta stelt, heeft in 2001 een grotere kans antibiotica te krijgen dan in 1987 (figuur). Het gaat dan met name om de jongste kinderen, van 0-2 jaar, en in de meeste gevallen (80%) schrijft de huisarts dan amoxicilline voor, het middel van eerste keus volgens de NHG-Standaard Otitis media acuta. Ook kinderen met acute bronchitis krijgen vaker antibiotica: in 2001 ruim 80% van de kinderen met deze klachten. Het aantal antibioticavoorschriften voor acute infecties van de bovenste luchtwegen en acute

tonsillitis is gelijk gebleven. Overigens registreren artsen niet de ernst van de klachten. Of verschillen in ernst van de infecties de verschuivingen tussen 1987 en 2001 kunnen verklaren, is dan ook onduidelijk.

De verdubbeling van het macrolidengebruik ten opzichte van 1987 is opvallend. Dit geldt voor alle 4 de diagnoses. In 1987 behoorde circa 8% van alle voorgeschreven antibiotica tot de macroliden, in 2001 was dit opgelopen tot 16%. Erytromycine – het middel van eerste keus bij contra-indicaties voor penicillines – is in 2001 minder vaak voorgeschreven dan in 1987 (5% van alle antibioticaprescripties in 2001 en 7% in 1987). De toename van het macrolidengebruik komt vooral op het conto van de nieuwere macroliden zoals azitromycine. Een effectieve marketingstrategie van de farmaceutische industrie zal hier zeker aan hebben bijgedragen.

De standaarden pleiten voor een restrictief voorschrijfbeleid en elke huisarts vraagt zich van tevoren af: is dit antibioticarecept op dit moment voor deze patiënt echt nodig? Huisartsen schreven in 2001 niet vaker antibiotica voor dan in 1987, maar gebruikten wel vaker breedspectrumantibiotica en met name macroliden, terwijl die in de eerste lijn zelden geïndiceerd zijn.

De hier beschreven analyses zijn uitgevoerd met LINH-gegevens in het kader van de Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartsenpraktijk (www.nivel.nl/ns2). De gegevens uit 1987 zijn verzameld ten tijde van de Eerste Nationale Studie. LINH is een project van NIVEL, WOK, LHV en NHG. Voor meer informatie over LINH en de hier beschreven gegevens kunt u terecht op de website (www.linh.nl). Reacties naar info@linh.nl.